

KRAJSKÉ MÚZEUM V PREŠOVE – EXPOZÍCIA MICHALA BOSÁKA

Prešov, 14. september 2026

Nikoleta LATTOVÁ

Krajské múzeum (KM) v Prešove je pokračovateľom Mestského múzea v Prešove, ktorého začiatky siahajú do medzivojnového obdobia. V roku 1933 mestské zastupiteľstvo v Prešove schválilo stanovy múzea, o dva roky ich potvrdil okresný národný výbor.¹ Od roku 1937 je doložená činnosť kuratória mestského múzea, ktoré sa snažilo prinavrátiť predmety prešovskej proveniencie presunuté začiatkom 20. st. do vznikajúceho Šarišského múzea v Bardejove a Východoslovenského múzea v Koši-

Pohľad na tzv. Bosákov dom na Levočskej ulici v Prešove

ciach. Prvá výstava bola otvorená v roku 1947 v priestoroch Kumštu – budovy, ktorú mesto po roku 1945 vyčlenilo na múzejné účely.

Múzeum v nasledujúcom období získalo pre svoju činnosť ďalšie priestory, ktoré využíva dodnes.² V roku 1956 sa konalo slávnostné otvorenie KM v Prešove v nových zrekonštruovaných priestoroch. Odvtedy múzeum niekoľkokrát zmenilo názov: 1961 – 1989 Múzeum Slovenskej republiky rád, 1990 – Vlastivedné múzeum, 1995 – 1996 – Šarišské múzeum, 1997 – Vlastivedné múzeum.

1 Štátny archív v Prešove, fond Krajské múzeum v Prešove.

2 Postupne získalo tri pôvodné meštianske domy na dnešnej Hlavnej ulici číslo 86, 88, 90.

Od roku 1999 funguje múzeum pod názvom Krajské múzeum v Prešove. Hlavné pracovisko sa nachádza v Prešove. K pôvodným priestorom pribudla v roku 2025 budova na Hlavnej ulici číslo 139, ktorá v súčasnosti slúži výstavným a administratívnym účelom. Múzeum rozšírilo svoju pôsobnosť o pobočky v Stropkove – Kaštieľ Stropkov³ a v Hanušovciach nad Topľou – Kaštieľ a archeopark Hanušovce nad Topľou.⁴ V septembri 2026 otvorilo Krajské múzeum novú vysunutú Expozíciu Michala Bosáka v priestoroch Bosákovej banky na Levočskej ulici č. 1. Slávnostná vernisáž sa konala 14. septembra 2026. Expozícia je venovaná jednému z najúspešnejších vysťahovalcov z územia východného Slovenska do Spojených štátov amerických.

Michal Bosák vyrastal v obci Okružle.⁵ Narodil sa 10. decembra 1869 v sedliackej rodine Michala Bosáka a Anny rodenej Tokárskej.⁶ Keď mal 16 rokov rozhodol sa odísť za lepším životom do zámoria.⁷ Do Ameriky cestoval tri týždne v lete 1886 loďou z Hamburgu. Počas plavby vykonával prácu kuriča. Vylodil sa v Castle Garden, kde sa nachádzal jeden z viacerých imigračných úradov pre vstup do krajiny.⁸ Odtiaľ sa presunul do Hazeltonu v Pennsylvánii medzi komunitu krajanov. Začínal ako robotník na breke⁹ v Stocktone vedľa Hazletonu. Jeho denná mzda predstavovala 75 centov. Zakrátko začal pracovať v uhoľnej bani vo firme Pardie Coal v Hazletone za 90 centov na deň. Neskôr prešiel do frimy Cox Coal v Driftone za 1,25 dolárov denne. Svojou šikovnosťou sa postupne vypracoval na zmenára pri stavbe novej železnice, kde dostával 1,5 dolára na deň.¹⁰

Michal Bosák bol ambiciózny a túžil po lepšom živote. V roku 1890 sa presťahoval do Freelandu a pracoval ako rozvážač piva najprv v obchode so zmiešaným tovarom u starého Čajku, neskôr u obchodníka s pivom Michala Zemányiho. Počas tohto obdobia sa v máji 1891 oženil so Zuzanou Hudákovou.¹¹ Mladý Bosák zistil aký úspešný je obchod s pivom a rozhodol sa osamostatniť a pracovať na vlastnú päsť.

V roku 1893 sa s manželkou presťahovali do Olyphantu a začali s vlastným podnikaním. Kúpil malý hotel s krčmou, o ktorý sa starala Zuzana. Michal

3 Otvorené v roku 2010.

4 Súčasťou Krajského múzea v Prešove od roku 2017.

5 Bývalá Šarišská župa, dnes okres Svidník.

6 BOSÁK, Martin – BOSÁK, Rudolf. *Michael Bosák an american banker from Šariš*. Košice: Slovakia, 1999, s. 16.

7 V 80. rokoch 19. st. sa zintenzívnilo vysťahovalectvo z Uhorska, obzvlášť z územia dnešného Slovenska, do Spojených štátov amerických. Zo Šarišskej župy odišlo v období 1870 – 1880 skoro 5 000 obyvateľov. Počas nasledujúcich desiatich rokov sa do Ameriky vysťahovala takmer polovica župy. DOBROTKOVÁ, Marta. Vysťahovalectvo zo Slovenska na prelome 19. a 20. storočia. In Peter ŠVORC – Martin BOSÁK (eds.). *V súkolí času. Michal Bosák a jeho doba*. Košice: Gamajun, 2020, s. 11-12.

8 Hneď počas prvej noci v tamojšej nocľahárni mu ukradli jediný dolár, s ktorým pricestoval.

9 Zariadenie, kde sa preberalo a triedilo uhlie.

10 BOSÁK, Martin. *Michal Bosák americko-slovenský podnikateľ a bankár*. Košice: Gamajun, 2018, s. 20-22.

11 BOSÁK, M. – BOSÁK, R. *Michael Bosák an american banker from Šariš*. Košice: Slovakia, 1999, s. 19.

*Kolektív Inštitútu histórie FF PU v Prešove pri obraze Michala Bosáka počas otvorenia novej expozície Krajského múzea v Prešove.
Zľava: Peter Švorc, Luciana Hoptová, Nadežda Jurčišinová a Martin Javor*

Desaťdolarová bankovka s podpisom Michala Bosáka

rozvážal pivo, najprv vlastnoručne, časom si kúpil koňa s vozíkom. Tým, že mladý podnikateľ rozvážal pivo aj do okolia prichádzal do kontaktu s viacerými krajanmi. V Olyphante a blízkyh mestách žila veľká slovenská komunita, ktorá sa často stretávala v krčmách, medzi inými aj v Bosákovej, kde sa im snažil vytvoriť domáce prostredie a podporovať národnú kultúru.¹² Keďže vedel čítať a písať a postupne sa naučil anglicky, často im pomáhal vybavovať finančné záležitosti i komunikáciu s domovom.

Bosák rýchlo pochopil ako sa stať úspešným obchodníkom. Začal kupovať alkohol vo veľkom množstve, čo mu umožňovalo predávať lacnejšie ako konkurencia. Zakrátko sa z neho stal úspešný veľkoobchodník s liehovinami. V roku 1894 začal vyrábať a predávať Bosákove horké víno – nápoj z vybraného červeného hrozna, šľavy liečivých bylín a korenkov. Slúžilo ako účinná medicína pri žalúdočných ťažkostiach. Bosák jeho predaj propagoval reklamami v novinách a časopisoch. Čoskoro sa z nápoja stal obľúbený tovar, ktorý sa predával vo veľkom množstve. Do roku 1908 Bosák vlastnil viacero výrobných podnikov s liehovinami. V ponuke mal nielen americké produkty (Whiskey, Dole Spring, Blackberry, Brandy), ale aj európske (francúzsky koňak, chorvátsky pelinkovac, uhorské stolové vína, trenčiansku borovičku).¹³

Postupom času sa zintenzívnila Bosákova pomoc a finančné poradenstvo pre krajanov, ktorí si u neho odkladali peniaze. Svoje schopnosti a aktivity previedol v roku 1897 do založenia súkromnej banky Michal Bosak Private Bank a agentúry lodnej spoločnosti. V tejto inštitúcii si mohli ľudia uložiť svoje úspory, poslať ich domov, kúpiť cestovný lístok sebe alebo blízkym, prípadne riešiť majetkové záležitosti. Bol to počiatok bankárskych aktivít Michala Bosáka, ktoré následne zaznamenali rýchly vzostup. V máji 1902 pomohol organizovať Citizens Bank v Olyphante a stal sa jej riaditeľom. V roku 1907 sa banka premenovala na First National Bank of Olyphant. V tomto období dostala od americkej vlády povolenie vydávať doláre a Michal Bosák ako jej prezident ich podpisoval. Jeho podpis sa nachádza na päť-, desať- a dvadsaťdolarových bankovkách z 25. júna 1907.¹⁴

V roku 1908 sa Michal Bosák s rodinou presťahoval do Scrantonu a otvoril tu rovnakú súkromnú banku a cestovnú agentúru Michal Bosak Private Bank. V roku 1912 spolu s ďalšími Slovákami založil Slavonic Deposit Bank vo Wilkes Barre. O tri roky neskôr, 1. novembra 1915, bola v Scrantone otvorená Bosak State Bank. Finančný a bankový úspech Bosáka rýchlo napredoval. Samotná Bosak State Bank len za prvý rok zaznamenala vklady vo výške 1 milión dolárov. Postupne sa Bosák stal súčasťou predstavenstva viacerých bánk, napr. County Saving Bank v Olyphante, Reading Liberty Bank v Readingu, American Bank and Trust Co. v Hazletone.¹⁵

12 Kúpval slovenské knihy a časopisy, varil slovenské jedlá. BOSÁK, Martin. *Michal Bosák americko-slovenský podnikateľ a bankár*. Košice: Gamajun, 2018, s. 24-25.

13 BOSÁK, Martin. *Michal Bosák americko-slovenský podnikateľ a bankár*. Košice: Gamajun, 2018, s. 26.

14 BOSÁK, M. – BOSÁK, R. *Michael Bosák an american banker from Šariš*. Košice: Slovakia, 1999, s. 22-24.

15 BOSÁK, Martin. *Michal Bosák americko-slovenský podnikateľ a bankár*. Košice: Gamajun, 2018, s. 76-79.

Expozícia Michala Bosáka

Bosák sa vypracoval na úspešného veľkopodnikateľa a bankára. Hodnota jeho podnikov pred veľkou hospodárskou krízou v roku 1929 sa odhadovala na 15 miliónov dolárov. Rovnako ako iné banky ani tie jeho neprekonali dôsledky krízy a skrachovali. Bosak State Bank v Scrantone bola zatvorená 5. septembra 1931.¹⁶

Expozícia Michala Bosáka je umiestnená v historickom centre Prešova v autentických priestoroch tzv. Bosákovej banky.¹⁷ V čase svojho vzniku sa budova označovala Bosákov dom. Postavená bola v rokoch 1923 – 1924 v secesnom štýle pre filiálku Americko-slovenskej banky v Prešove. Architektom stavby bol Viliam Glasz.¹⁸ Budova patrí medzi dominantné a najkrajšie stavby v meste. Výrazným prvkom sú nárožné kryté kupoly a bohatá sochárska výzdoba. Súčasťou prednej fasády sú štyri postavy s názvami Pokoj a láska, Hojnosť, Sporivosť a Veda. Zadný trakt budovy zdobí alegória štyroch ročných období a reliéfy parolode, parnej lokomotívy a lietadla.

Expozícia vznikla pod odbornou záštitou KM v Prešove v spolupráci s Múzeom vystahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda. Predmety z oboch inštitúcií tvoria základ vystavených exponátov. Súčasťou sú taktiež textové panely, ktoré múzeu zapožičal Martin Bosák¹⁹ a doplnili ich odborní zamestnanci múzea.

16 BOSÁK, Martin. *Michal Bosák americko-slovenský podnikateľ a bankár*. Košice: Gamajun, 2018, s. 121.

17 Nachádza sa na rohu Hlavnej a Levočskej ulice, s popisným číslom Levočská 1.

18 Na túto skutočnosť poukazuje pamätná tabuľa pri vstupe.

19 Príbuzný Michala Bosáka, autor viacerých publikácií o Bosákovi.

Expozícia Michala Bosáka

V rámci prehliadky majú návštevníci možnosť prejsť dva menšie okruhy, vnútorný a vonkajší, ktoré tematicky rozdeľujú expozíciu. Úvodná časť prezentuje problematiku vysťahovalectva z Uhorska v druhej polovici 19. st. Vo vitríne sú vystavené obaly na lodné lístky a publikácia o cestovaní loďou, ktoré približujú spôsob dopravy, ktorým sa vysťahovalci dostali z domoviny do zámoria.²⁰ Najviac ľudí odchádzalo z územia dnešného východného Slovenska. Ich osudy prezentujú dokumenty²¹ a fotografie osobnej proveniencie.²²

Príčiny vysťahovalectva súviseli so zlými sociálno-ekonomickými pomermi v Uhorsku. Najviac emigrantov pochádzalo z chudobných oblastí, kde bola hlavnou obživou sezónna poľnohospodárska práca. Tá často nedokázala dostatočne užiť

20 Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda: Obal na úschovu lodného lístka; Brožúra *Cestovanie parolodami*. Krajské múzeum v Prešove (KM PO), zbierka História (H), evidenčné číslo zbierkového predmetu (ev. č.) 1131. Obal na úschovu lodného lístka.

21 Cestovné pasy a identifikačná karta imigranta. KM PO, zbierka Dejiny kapitalizmu B (DK B), ev. č. 1345. Cestovný pas na meno Karol Sopko, vydaný Československým generálnym konzulátom v New Yorku, 22. 12. 1919; KM PO, H, ev. č. 1121. Identifikačná karta imigranta; KM PO, H, ev. č. 3023. Cestovný pas.

22 Skupinové fotografie emigrantov a svadobná pohľadnica. KM PO, zbierka Dejiny kapitalizmu A (DK A), ev. č. 1236. Fotografia personál Amerikánsko-slovenských novín, 11. 6. 1893 Pittsburgh; KM PO, DK A, ev. č. 4650. Skupinová fotografia emigrantov; KM PO, H, ev. č. 2529. Pohľadnica svadobná; KM PO, H. Skupinová fotografia z prístavu v Hamburgu.

celé rodiny. Jedným z dôvodov odchodu bola vidina lepších zárobkov a zlepšenia životných pomerov. S takýmto cieľom opustil svoj domov aj Michal Bosák.²³

Vnútnú časť expozície prezentuje cesta Michala Bosáka za úspechom. Prostredníctvom autentických predmetov pochádzajúcich z oblastí v Spojených štátoch amerických sú prezentované jeho podnikateľské aktivity. Prvotný úspech mu zabezpečila distribúcia a predaj alkoholu. Túto etapu prezentujú kameninové džbány na whisky rôzneho objemu s označením pôvodu, drevený box na prepravu Harty whisky a reklamná etiketa.²⁴ Postupne svoje aktivity rozšíril o výrobu a predaj vlastného nápoja – Bosákove horké víno (Bosak's Horké Víno). Súčasťou expozície sú zachované originálne fľaše s pôvodnou nálepkou, malé sklenené poháriky, drevený box na prepravu a reklamné brožúry.²⁵

Vrcholom Bosákových aktivít, ktoré mu priniesli najväčšie zisky a pravdepodobne aj najväčšiu slávu bol bankový sektor. Michal Bosák bol členom predstavenstva niekoľkých bánk, zároveň viaceré sám založil. Vo vitrínach sú vystavené originálne bankové dokumenty z inštitúcií, v ktorých pôsobil.²⁶ Ďalšie ukážky písomností sú súčasťou panelov.

V rámci expozície môžu návštevníci vstúpiť do miestnosti, ktorá slúžila ako trezor, čo pripomínajú mohutné železné dvere, pred ktorými sa nachádzajú uzamykateľné mreže. V ňom je umiestnená unikátna 10-dolárová americká bankovka s podpisom Michala Bosáka.²⁷ Bosák ako prezident First National bank mal právo podpísať päť-, desať- a dvadsať dolárové bankovky National Bank Notes z 25. júna 1907. Spolu s ním ich podpísal aj pokladník banky P. J. McGinty. Bankovky pochádzajú zo série 1902 a ako zástupcovia štátu sú podpísaní Vernon a Treat. Súčasťou každej bankovky je portrét prezidenta USA alebo významnej osobnosti: na 5 USD – Benjamin Harrison, 23. prezident USA; na 10 USD – William McKinley, 25. prezident USA; na 20 USD – Hugh McCulloch, americký politik, tajomník U. S. Treasury.²⁸

23 Príčin vysťahovalectva v Uhorsku v druhej polovici 19. st. bolo viacero. Viď napr. DOB-ROTKOVÁ, Marta. Vysťahovalectvo zo Slovenska na prelome 19. a 20. storočia. In Peter ŠVORC – Martin BOSÁK (eds.). *V súkolí času. Michal Bosák a jeho doba*. Košice: Gamajun, 2020, s. 11-35.

24 Uvedené predmety požičalo Krajskému múzeu v Prešove pre potreby expozície Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda.

25 Uvedené predmety požičalo Krajskému múzeu v Prešove pre potreby expozície Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda.

26 Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda: Bankový doklad o zaslaní peňazí „Bosak state bank“; faktúra z firmy Michala Bosáka; puzdro a vkladná knižka Bosákovej banky.

27 Do expozície ju požičalo Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda.

28 Bankovky National Bank Notes vyšli v rokoch 1863 – 1935 v hodnote viac ako 17 miliónov dolárov. Na ich vydávanie bolo určených 14 348 povolení. Michal Bosák je jediným Slovákom, ktorého podpis sa nachádza na týchto bankovkách. Americké doláre platia bez časového obmedzenia. Bankovky s podpisom Michala Bosáka je možné stále vymeniť za súčasné doláre v nominálnej hodnote. Ich zberateľská hodnota však vysoko prevyšuje nominál. BOSÁK, M. *Michal Bosák americko-slovenský podnikateľ a bankár*. Košice: Gamajun, 2018, s.157-165.

Vedľa trezora sa nachádza pôvodná kancelária so zachovaným dreveným obložením. Približuje návštevníkom Bosákov dom v Prešove, jednu z pobočiek Americko-slovenskej banky, ktorej spoluzakladateľom bol Michal Bosák. Miestnosť je zariadená secesným nábytkom provenienciou z východného Slovenska, aby si návštevníci vedeli predstaviť ako vyzerala v čase dokončenia. Pozostáva z detailne vypracovaného nábytku, ktorý tvorí sedacia súprava, konferenčný a odkladací stolík, vitrína a menší písací stolík so stoličkou.²⁹ Zaujímavé sú detaily, ktoré dotvárajú interiér – dobové fajky,³⁰ mešec na tabak,³¹ písací stroj³² a stojan na pečiatky.³³ Vyobrazenia po stenách miestnosti prezentujú dobové udalosti súvisiace so vznikom Československa. Zároveň tematicky nadväzujú na ďalšiu kapitolu z Bosákovho života, podporu národných aktivít Slovákov. Dominantným obrazom v celej miestnosti je portrét prezidenta T. G. Masaryka z dielne známeho akademického maliara Maxa Kurtha.³⁴ Vedľa neho sa po pravej strane nachádza vyobrazenie *Minulosť a budúcnosť slovenského národa*,³⁵ vľavo visí obraz *Tvůrci Československé republiky*.³⁶ Na protihľej stene je mramorový krb, na ktorom je umiestnená busta Milana Rastislava Štefánika.³⁷ Nad ním dotvára prostredie maľba *Prešovské strechy* od Jozefa Bendíka.³⁸

Z kancelárie sa plynulo prechádza do vonkajšieho okruhu expozície, ktorý približuje angažovanie Michala Bosáka v národných spolkoch a aktivitách. Spolky boli miestom, kde sa združovali krajanovia po príchode do Spojených štátov amerických. Slúžili vzájomným stretnutiam a podporovali národnú kultúru a náboženský rozvoj. Uvedené aktivity zaujímali aj Bosáka, ktorý sa rýchlo zapojil do činnosti Spolku sv. Jána Krstiteľa.

Rozmanitosť krajanských združení v zámorí prezentujú spolkové stuhy.³⁹ Na stenách visia plagáty informujúce o ich aktivitách.⁴⁰ Návštevníci majú možnosť vy-

29 Krajské múzeum v Prešove. Súprava historického nábytku v štýle secesie.

30 KM PO, DK A, ev. č. 1640. Fajka drevená.; KM PO, DK A, ev. Č. 1642. Fajka – ľuľka; KM PO, DK A, ev. Č. 1643. Fajka – ľuľka.

31 KM PO, DK A, ev. č. 1638. Kožený mešec na tabak.

32 KM PO, DK B, ev. č. 2175. Písací stroj prenosný, značky Olivetti.

33 KM PO, DK A, ev. č. 1638. Stojan na pečiatky.

34 KM PO, Umelecká história (U), ev. č. 234. Max Kurth: Portrét T. G. Masaryka, olejomaľba, 1930. Michal Bosák sa s Masarykom niekoľkokrát stretol. Spoločne podpísali 30. 5. 1918 Pittsburskú dohodu, ktorá podporila vznik samostatného česko-slovenského štátu s autonómnym postavením Slovenska.

35 Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda. *Minulosť a budúcnosť slovenského národa*, 1916, Passaic, New Jersey.

36 KM PO, DK B, ev. Č. 2191. Jan Rudolf. *Tvůrci Československé republiky*, 1919.

37 KM PO, U, ev. č. 1557. Busta M. R. Štefánika.

38 KM PO, U, ev. č. 6. Jozef Bendík. *Prešovské strechy*, olejomaľba.

39 Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda požičalo do expozície pamätne stuhy nasledujúcich združení – Spolok svätého Jozefa Pestúna, Spolok svätého Jána Krstiteľa, Spolok Milana Rastislava Štefánika, Spolok svätého Štefana kráľa, Spolok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, Spolok svätého Ondreja, Spolok rytiera svätého Michala archanjela, Spolok svätého Petra a Pavla, Spolok svätého Šimona a Júdu, Spolok svätého Jána Nepomuckého.

40 Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda: Plagát športovej olympiády v Clevelande, 1934; Pamätný spis zjednotenia slovenskej rímskej a gréc-

raziť si prostredníctvom zachovaného dobového pečatidla pečiatku Spolku svätého Cyrila a Metoda, Spolku rytiera svätého Michala archanjela a Spolku gréckokatolíckej telocvičnej jednoty Sokol.⁴¹

Činnosť viacerých spolkov zastrešovala Prvá katolícka slovenská jednota, v ktorej Bosák vďaka svojej šikovnosti vo finančnom sektore pôsobil ako pokladník a neskôr vedúci finančného odboru. V roku 1920 sa stal jej čestným členom.⁴² Zo svojej pozície zorganizoval viaceré zbierky na podporu národných aktivít na území Slovenska aj v Amerike.⁴³ Podporoval taktiež vznik samostatného štátu Čechov a Slovákov, čo potvrdil podpísaním Pittsburskej dohody. O týchto aktivitách úspešného bankára informujú textové panely.

Členstvo Michala Bosáka v Spolku svätého Jána Krstiteľa dokladajú písomnosti združenia, v ktorých je zachytený Bosákov podpis aj osobné údaje potrebné pri členskej registrácii.⁴⁴

Predposledná časť expozície je venovaná Bosákovým cestám do rodného kraja. V rokoch 1920 – 1925 navštívil Československo šesťkrát. Necestoval sám ale so sprievodom, ktorý často tvorila jeho rodina, manželka Zuzana a synovia Michal a Francis. Každá z týchto ciest mala súkromný aj pracovný charakter. Došlo počas nich k založeniu Americko-slovenskej banky v Bratislave, k výstavbe Bosákovho domu v Prešove aj k otvorení školy v Okružlom, ktorej výstavbu Bosák financoval.⁴⁵ V obci sa zachovali školské lavice, ktoré zachránil riaditeľ múzea vysťahovalectva. V KM ich zreštaurovali a v súčasnosti sú prezentované v rámci expozície. Dokazujú, že Michal Bosák nikdy nezabudol na svoju rodnú obec. Práve naopak, snažil sa ju podporovať a pomáhať domácomu obyvateľstvu v rozvoji.

Expozícia je ukončená oznámením v novinách o úmrtí Michala Bosáka, ku ktorému došlo 18. februára 1937 v Scrantone. Nad ním sa vyníma portrét úspešného podnikateľa, bankára a filantropa, ktorý namaloval prešovský maliar Július Török.⁴⁶

Návštevníci majú možnosť nahliadnuť aj do priestorov druhého trezora, ktorý sa nachádza v priestoroch expozície. V ňom sú vystavené pamätné predmety vyhotovené pri príležitosti 150. výročia narodenia Michala Bosáka – strieborná zberateľská

kokatolíckej únie v Pennsylvánii.

- 41 Pečatidlá požičalo do expozície Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda.
- 42 Súčasťou expozície je uniforma predsedu Prvej katolíckej slovenskej jednoty, ktorú požičalo Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda.
- 43 Napr. Zbierka na podporu vdov a sirôt na slovenskom území, milióndolarová zbierka alebo zbierka na podporu Slovenskej katolíckej Matice školskej v Amerike.
- 44 Podielový zoznam členov Spolku svätého Jána Krstiteľa, Zápisnica Spolku svätého Jána Krstiteľa, Príspevkové knihy Spolku svätého Jána Krstiteľa, Zápisnica Spolku svätého Jána Krstiteľa, Pamätník 25-ročného jubilea Spolku svätého Jána Krstiteľa. Uvedené písomnosti požičalo pre potreby expozície Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda.
- 45 LETZ, Róbert. Návštevy Michala Bosáka na Slovensku v rokoch 1920 – 1925. In Peter ŠVORC – Martin BOSÁK (eds.). *V súkolí času. Michal Bosák a jeho doba*. Košice: Gamajun, 2020, s. 111-134.
- 46 Múzeum vysťahovalectva z územia Slovenska do Severnej Ameriky – Kasigarda. Július Török: Michal Bosák, olejomalba, prvá polovica 20. st.

minca, poštová známka,⁴⁷ nulová bankovka⁴⁸ a osvedčenie o udelení čestného občianstva mesta Prešov.⁴⁹

Expozícia Michala Bosáka prostredníctvom autentických predmetov a doplňujúcich textov umožňuje návštevníkom nahliadnuť do života slovenského vysťahovalca v Amerike. Väčšina z nich nezažila taký úspech ako Bosák, no všetci sa stretávali v spolkoch, krčmách, bankách alebo lodných spoločnostiach. Diskutovali o rovnakých témach a problémoch. Michal Bosák aj napriek dosiahnutému úspechu nikdy na svojich krajanov nezanevrel. Práve naopak, on bol ten, ktorý stále pomáhal, či už vysťahovalcom v Spojených štátoch amerických alebo rodákom doma v Československu. Bol charizmatik, veľký filantrop a svoju štedrosť dával najavo pri každej aktivite, do ktorej sa pustil, ako aj pri každej návšteve domoviny.

47 Krajské múzeum v Prešove zaobstaralo mincu a poštovú známku do svojich zbierok.

48 Pre potreby expozície ju Krajskému múzeu v Prešove požičal Martin Bosák.

49 Kópiu čestného občianstva mesta Prešov poskytol Krajskému múzeu Martin Bosák.